

STANOVISKA SVAZU PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR A NÁVRHY USNESENÍ ZA STRANU ZAMĚSTNAVATELŮ K MATERIÁLŮM 144. PLENÁRNÍ SCHŮZE RHSD ČR DNE 9. ČERVENCE 2018

1. MATERIÁLY K PROJEDNÁNÍ

1.1. Návrh Programového prohlášení vlády ČR

Připomínky SP ČR v souladu se svým programovým prohlášením směřují k posílení konkurenceschopnosti ČR, efektivitě státní správy a vhodnějšímu nastavení politiky z pohledu zaměstnavatelské a podnikatelské reprezentace. Odrážky ve formě křížku představují připomínky. Červeně vyznačený text představuje zásadní body s konkrétními návrhy na úpravy.

Zhodnocení a požadavky na doplnění:

1. Preambule a zásadní priority vlády

Ad 2. Digitální Česko / Ad 3. Chceme být v Evropě vidět

- ✖ Požadujeme doplnění Preambule a zásadních priorit vlády v oblasti Digitálního Česka či bodu 3. Chceme být v Evropě vidět o větu: „*Musíme také aktivně prosazovat evropskou legislativu, která bude podporovat rozvoj podnikatelského prostředí a rozvoj digitální ekonomiky.*“

Ad 4. Sestavíme strategický investiční program

- ✖ Žádáme doplnění konkrétního popisu investičního plánu, na jakém základě a jakých kritériích se o investicích bude rozhodovat a kdy budou provedeny/zaneseny do plánů.
- ✖ Do preambule doporučujeme doplnění bodu: „*Podpoříme a zrychlíme výstavbu v České republice, prosadíme rekodifikaci veřejného stavebního práva a zjednodušíme a zkrátíme přípravu staveb pro zvýšení konkurenceschopnosti.*“

Ad 6. Posílíme naši bezpečnost

- ✖ Žádáme doplnění, že se „*vláda hlásí k tradičním demokratickým hodnotám a postupům, principům právního státu a členství v EU a NATO.*“

2. Finance a hospodaření státu

- ✓ Svaz kladně hodnotí záměr vlády zasadit se o koncepční řešení problematiky daňových odpočtů ve prospěch daňových subjektů, čemuž dosavadní praxe například v daňových odpočtech na VaV neodpovídala.
- ✓ Oceňujeme snahu o stabilní a předvídatelné prostředí, změny prováděny pouze několika málo souhrnnými novelami. Hlavní je přehlednost, srozumitelnost a jednoduchost pro podnikatele. Pozitivní je snaha realizovat projekt MOJE daně, internetový daňový portál, předvyplněná přiznání. Ten ale musí vést ke skutečnému snížení administrativní zátěže a rizik pro podnikatele.

- ✗ Svaz žádá vyjasnění, zda vláda usiluje o předložení návrhu na vyrovnaný rozpočet za své období a o zajištění deficitu v maximální výši odpovídající výši investic z národních zdrojů.
- ✗ Vstup ČR do eurozóny podporuje většina zaměstnavatelů a je dlouhodobým požadavkem Svazu průmyslu a dopravy ČR.
- ✗ Požadujeme, aby v rámci reformy České exportní banky (ČEB) a Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP) byla jasně definována role Ministerstva průmyslu a obchodu. Je nutné, aby byl vyvažován čistě finanční pohled Ministerstva financí s tím, že budou hlídány proexportní efekty a udržení konkurenceschopnosti českých firem s firmami zahraničními.

3. Sociální politika a zaměstnanost

- ✓ Svaz podporuje záměr v oblasti důchodové reformy, zejména přípravu návrhu na dřívější odchod do důchodu pro zaměstnance pracujících ve fyzicky náročných profesích a motivaci mladých lidí k využívání doplňkových forem spoření.
- ✓ Vítáme závazek vlády ke stanovení závazných pravidel pro předvídatelný růst.
- ✓ Oceňujeme, že vláda počítá se zapojením zaměstnavatelů do přípravy na povolání a na předvídání vývoje změn ve struktuře povolání.
- ✗ V oblasti reformy lékařské posudkové služby požadujeme doplnit závazek vlády na navýšení personálního zabezpečení výkonu agendy.
- ✗ Nepovažujeme za nezbytné začlenit do zákoníku práce institut sdíleného pracovního místa, protože současná právní úprava to již dnes umožňuje.
- ✗ **Nesouhlasíme se zrušením karenční doby a to zvláště za podmínek – účinnost od 1. 7. 2019, výše náhrady mzdy 60 % a bez projednání možnosti, jak nastálou situaci zaměstnavatelům kompenzovat.**

4. Digitální Česko

- ✓ Svaz vítá závazky vlády v oblasti digitální ekonomiky a Průmyslu 4.0 a jejich zakotvení do programového prohlášení vlády.
- ✗ Požadujeme doplnit závazek vlády ČR zpracovat strategii rozvoje, podpory a využívání umělé inteligence v ČR.
- ✗ V podkapitole koordinace digitalizace doporučujeme doplnit do bodu „Na modernizaci státu budeme spolupracovat s odborníky z ostatních politických stran ... také **sociální partnery, jejichž spolupráce je v této oblasti klíčová**“.

5. Vzdělávání, věda a výzkum

- ✓ S většinou cílů v oblasti vzdělávání může Svaz souhlasit. Je ale nutné, aby se obecné deklarace odrazily v praktických krocích vlády a v rozpočtových prioritách v dalších letech.
- ✗ V prohlášení naopak postrádáme řešení těchto témat:
 - Zavedení samostatné funkce kariérového poradce a jeho systémová podpora zvláště na ZŠ;
 - Podpora dalšího vzdělávání (Národní soustava kvalifikací) ve vztahu k potřebě rychlého získávání nových kvalifikací, vyvolaných zaváděním Průmyslu 4.0.
- ✗ Svaz považuje programové prohlášení budoucí vlády v oblasti výzkumu, vývoje a inovací za nedostatečné a žádá, aby byla věnována pozornost celému aplikovanému výzkumu a vývoji, nejen tomu zaměřenému na zemědělství.
- ✗ **Vláda by měla podporovat také spolupráci výzkumných organizací a firem. Dále by měla zajistit dostatečné prostředky na aplikovaný výzkum a vývoj, který podporuje vzájemnou spolupráci a konkurenceschopnost ČR. Nezbytná je aktualizace Národní politiky VaVal a úprava legislativy, aby bylo mimo jiné možné využít širší nástroje podpory, nejen dotační.**

6. Doprava

- ✓ Jsme rádi, že bude vláda v souladu s dlouhodobým požadavkem Svazu řešit systémové nastavení financování oprav a rekonstrukcí silnic II. a III. třídy, které jsou zásadní pro kvalitní regionální dopravu.

- ✗ Nová vláda by měla napravit špatné rozhodnutí předchozí vlády o rozšíření mytného systému o 900,3 km. Toto rozšíření je totiž ekonomicky neefektivní a zvýší cenu přepravy.

7. Vnitřní bezpečnost a veřejná správa

- ✗ Požadujeme vyjmout obchodní společnosti ve vlastnictví státu z dohledu NKÚ, aby se nejednalo o diskriminaci oproti jiným obchodním společnostem.
- ✗ Požadujeme doplnit bod: „*Stát má jít svým občanům příkladem, a proto budeme v rámci zkvalitnění služeb a zvyšování komfortu pro občany ČR motivačně podporovat rozvoj bezhotovostních plateb nejen ve veřejné sféře, ale i v soukromém sektoru. Větší podporu bezhotovostní ekonomiky vidíme jako přirozený a nenásilný nástroj ke snižování objemu šedé ekonomiky v zemi.*“ Případně do kap. 3.

8. Právo a spravedlnost

- ✓ Svaz vítá závazek vlády, že v zákonodárné oblasti bude dbát na stabilitu právního řádu a klást důraz na kvalitu nově přijímaných norem.
- ✗ Svaz nepovažuje za nezbytné s hledem na obecný přístup vlády v oblasti legislativy přijímat speciální právní úpravu týkající se ochrany oznamovatelů korupce (wistleblowing), protože ta je již pokryta současnou právní úpravou.

9. Zahraniční politika a Evropská Unie

- ✓ Svaz oceňuje, že je v programovém prohlášení akcentována i rozvojová spolupráce. Vítejme lepší provázanost ekonomické diplomacie s rozvojovou pomocí zavedením širší působnosti rozvojových diplomatů.
- ✓ Vítejme i důraz na proaktivní ekonomickou diplomacii s cílem lépe prosazovat ekonomické zájmy ČR.
- ✗ Reforma zahraničních zastoupení a agentur ČR by měla proběhnout pouze za přesně stanovených podmínek a po vyhodnocení dopadů. Oblast obchodní politiky, včetně agentury CzechTrade, musí zůstat pod vedením MPO.

10. Průmysl a obchod

- ✓ Svaz vítá závazek vlády, že podle požadavků podnikatelské sféry zjednoduší, zprůhlední a zrychlí celý systém poskytování pracovních povolení pro zahraniční pracovníky.
- ✓ Svaz považuje za pozitivní, že v programovém prohlášení vlády ČR zaznívá jasná podpora výstavbě nových jaderných zdrojů a financování výstavby. Zároveň vítáme, že prioritou jsou i energetické úspory.
- ✓ Podporujeme akcent na energetickou bezpečnost i ohleduplnost k životnímu prostředí, stejně jako dlouhodobou vizi vývoje energetického mixu.
- ✓ Svaz oceňuje, že si je budoucí vláda vědoma nezastupitelné role malých a středních podniků a bude prosazovat jejich další rozvoj.
- ✗ Kapitola by měla být umístěna před kapitolami "Kultura" a "Zdravotnictví", aby došlo ke zdůraznění této priority. Příslušná kapitola navíc pouze řadu pasáží přebírá od jiných - digitál (Průmysl 4.0, internet aj.), EGAP, elektronizace státní správy aj.
- ✗ V úvodu kapitoly se hovoří o centrální koordinační úloze MPO v oblasti Průmyslu 4.0. V souladu s výzvou, kterou jsme spolu s HK, AMSP, NCEU a SMOČR adresovali vládě letos v únoru, požadujeme, aby tato koordinační úloha náležela MPO i v tématu úspor energie.
- ✗ Nesouhlasíme, aby se v PP vlády explicitně psalo o zvyšování poplatků za těžbu některých druhů surovin. Požadujeme, aby namísto pojmu "zvyšování" bylo uvedeno "**zajištění spravedlivé úrovně zpoplatnění**" či obdobně. Pokud se jedná jen o lithium, tak problematika by měla být explicitně stanovena, aby nedošlo k ohrožení historicky zavedených odvětví. Konkrétní návrh nového znění: „...především horní a geologický zákon, včetně zajištění spravedlivého zpoplatnění těžby nerostných surovin, tak...“

11. Životní prostředí

- * Svaz žádá doplnění závazku vlády týkajícího se vodního hospodářství s ohledem na problematiku výkyvů (sucha, povodně) a neudržitelnost stávajícího systému financování: *"Zajistit udržitelné financování vodního hospodářství a v souvislosti s adaptačními opatřeními pro předcházení důsledkům klimatických změn přehodnotit stávající systém financování vodního hospodářství v ČR, stanovit v analogii k fixnímu stanovení ceny podzemní vody pevnou částku u ceny za odběr vod povrchových a zároveň hledat nové zdroje financování vodního hospodářství se zapojením všech uživatelů."*

Návrh usnesení:

Zástupci zaměstnavatelů

- žádají o zohlednění výše uvedených stanovisek a návrhů v novém programovém prohlášení vlády,
- provázání programového prohlášení vlády se státním rozpočtem,
- o zapojení zástupců zaměstnavatelů při přípravě konkrétních opatření tak, aby byly zohledněny dopady na podnikatelskou sféru a konkurenceschopnost ČR.

1.2. Příprava návrhu státního rozpočtu na rok 2019

Shrnutí:

- V podkladech nedošlo oproti informacím z počátku června 2018 k žádným úpravám.
- Návrh rozpočtu vychází z makroekonomické predikce, která je jen mírně (v řádu desetin procenta) nad predikcí SP ČR, ale zásadní rozpor nemáme. Predikci MF ČR tak vnímáme jako pouze mírně optimističtější.
- **Důležité:** Ovšem v relativně dobrých časech by se měl klást důraz na budoucí udržitelnost dobrých výsledků veřejných financí. Dnešní navyšování výdajů musí reflektovat, že tempa růstu ekonomiky z loňského roku (stejně jako tempa nárůstů příjmů) pro následující období nelze garantovat a budou nižší. V delším horizontu jsou zde pak rizika spojená s ekonomickými cykly a udržitelností vývoje výdajové strany, která budou mimo jiné znamenat další tlaky na růst mandatorních výdajů neodpovídající možnostem příjmové strany. Upozorňujeme na to i proto, že jakékoliv výpadky pak v budoucnu nesmí být kryty snížením prostředků pro oblasti klíčové pro podnikatelské prostředí či zvyšováním nároků na podnikající subjekty, jak tomu v minulosti mnohokrát bylo!
- Rozpočet je a bude ovlivněn politickými jednáními, včetně řady levicově, sociálně orientovaných opatření, která představují mandatorní výdaje a jsou politickým rozhodnutím.
- Rozpočet je nastaven procyklicky, tj. v rozporu se standardními poučkami a s deklarací MF, že rozpočet je postaven na principu proticyklického nastavení fiskální politiky. Nerozporujeme udržitelnost této výše deficitu za stávajících podmínek a očekávání pro nejbližší dva roky. Navrhovaný deficit (-50 mld. Kč) je z našeho pohledu zbytečně vysoký, obáváme se, že aby se ve výsledku při horších výsledcích ekonomiky a při souběžných požadavcích na výdajové straně SR deficit do budoucna neprohloubil. Deficit navíc neodpovídá deklaracím vlády v návrhu programového prohlášení.
- Odhad daňových příjmů pro příští rok není nereálný. Nicméně nedoporučujeme pro další fáze tvorby rozpočtu tento odhad navyšovat. Dle pohledu na skutečnost příjmů rozpočtu v loňském a letošním roce a dle vývoje ekonomických ukazatelů klíčových pro (růst mezd, vývoj zisků firem, vývoj tržeb na území ČR apod.) považujeme již uváděná čísla za dostatečná a navýšení odhadu (například při příští aktualizaci predikce MF) bychom považovali za rizikové. Navíc v následujícím

roce externí faktory jako například kontrolní hlášení již patrně nebudou mít takovou váhu jako v minulých letech.

- Nevíme, jak rozpočet zohlední případná daňová opatření, která zatím nejsou v takové fázi schvalování, aby již byla v návrhu rozpočtu (další fáze EET a změny DPH). Upozorňujeme, že přestože SR nepředpokládá zásadní změny v nastavení (a tedy i výnosu) DPH, tak případné změny a potenciální přesuny položek mezi sazbami mohou mít vliv na výsledné inkaso.
- **Důležité:** Upozorňujeme a s vládou souhlasíme, že důležité jsou investiční výdaje, byť chápeme problém s vymezením produktivních investic v rámci státního rozpočtu. K tomu je ale třeba sestavit jasný investiční harmonogram, včetně prioritizace, gescí a zajištění financování a zamezení ohrožení stability těchto investic v případě nepříznivého ekonomického vývoje.
- Zásadní je přirozeně investiční aktivita firem, která má významný potenciál i pro další zdroje veřejných financí skrze investice a následný růst, k tomu musí vláda vytvářet podmínky – jak například zajištěním dopravní infrastruktury, tak například funkčností podpory VaV (daňové odpočty, podpůrné programy, vzdělávací systém).
- Za oblast investic žádáme skutečná čísla za r. 2016 a 2017, očekávanou skutečnost 2018 a návrh 2019 a 2020, kde by byla uvedena bližší struktura investičních výdajů, které vláda zdůrazňuje a prezentuje jejich nárůst (jaké objemy finančních investičních prostředků šly do oblastí jako je doprava, investiční pobídky a dotační podpora, vzdělávání atd.). **Důležité:** Tj. žádáme o základní tabulku - strukturu investic, včetně konkrétního uvedení těch nejvýznamnějších položek.
- Dle informace na jednání PT RHSD pro hospodářskou politiku dojde ke snížení provozních nákladů v kapitolách o 5,4 % s cílem tláčit na efektivitu výdajů. Toto plně podporujeme, prostor pro efektivitu výdajů ve státní správě je. Je nutné ale kontrolovat, aby snížení vedla skutečně k větší efektivitě a například snižování výdajů na externí služby a nepostihovala klíčové aktivity daných kapitol, jako k tomu v minulosti v některých případech docházelo.
- Velmi vítáme a podporujeme kroky vlády k omezení nespotřebovaných výdajů a neobsazených míst ve státní správě. Opět platí předchozí poznámka.
- Zároveň žádáme o uvedení informací, kdy a kde lze poprvé očekávat efekty záměrů elektronizace státní správy do státního rozpočtu (počet zaměstnanců, zefektivnění procesů a úspory provozních nákladů apod.).
- Nerozporujeme snahu navyšovat mzdy, zdůrazňujeme však, že by se při zvyšování mezd mělo přihlížet ke kvalitě a výkonu jednotlivých zaměstnanců a na tyto ukazatele zvyšování vázat, aby nešlo o plošné navyšování (plošné navyšování z politického rozhodnutí ve veřejném sektoru zvyšuje tlaky na zvyšování v soukromém – výrobním – sektoru a takové zvýšení není ani v jednom případě podloženo rostoucí efektivitou).
- Dále oceňujeme explicitní zmínění významu podpory aplikovaného výzkumu a zohlednění výše dle návrhu RVVI. Toto je nutné udržet a při následných politických jednání nijak neohrožit.
- Podpora exportu: V zákonu o státním rozpočtu doporučujeme udržovat stabilní pojistnou kapacitu EGAP na úrovni cca. 250 mld. Kč, která by umožnila dlouhodobější plánování při přípravě nových exportních případů (*současné postupné snižování pojistné kapacity EGAP z 300 na 211 mld. Kč vede zároveň ke snižování všech pojistných limitů EGAP, a tím i ke snižování podpory exportu touto institucí*). Kromě toho je třeba, aby stát v roli akcionáře udržoval potřebnou kapitálovou vybavenost EGAP, umožňující financování českého exportu na náročných světových trzích.

Návrh usnesení:

Zástupci zaměstnavatelů:

- považují deficit za procyklický, nezodpovědný a málo ambiciózní;
- požadují předložení tabulky se strukturou hlavních investic a jejich použití,
- požadují provazbu státního rozpočtu s programovým prohlášením vlády.

2. MATERIÁLY PRO INFORMACI

2.1 Příprava a harmonogram rekodifikace stavebního práva

Návrh usnesení:

Zástupci zaměstnavatelů:

- požadují jasné stanovení harmonogramu s milníky a zodpovědnými orgány/osobami.